

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: مهندسی معماری

گرایش: معماری فضاهای درمانی و بهداشتی

گروه: هنر

کمیته: معماری

نسخه بازنگری شده ۱۳۹۲/۶/۳۱

مصوبه جلسه شماره ۳۶۵ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّمَّانِ الرَّحِيمِ

عنوان برنامه: کارشناسی ارشد رشته: مهندسی معماری فضاهای درمانی و بهداشتی

- ۱- با استناد به آیین نامه و اگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی ۱۳۷۹، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته مهندسی معماری گرایش فضاهای درمانی و بهداشتی در جلسه ۱۳۹۲/۶/۳۱ کمیته معماری مورد تأیید قرار گرفت.
- ۲- برنامه درسی بازنگری شده فوق در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته مهندسی معماری مصوب جلسه شماره ۲۶۵ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۴ شورای عالی برنامه ریزی می شود.
- ۳- برنامه درسی مذکور از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند برای اجرا ابلاغ می شود.
- ۴- برنامه درسی مذکور برای دانشجویانی که بعد از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱، در دانشگاهها پذیرفته می شوند لازم الاجرا است.
- ۵- این برنامه درسی از ۱۳۹۲/۶/۳۱ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

معاونت آموزشی

سرفصل و منابع دروس

کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مهندسی معماری

گرایش معماری فضاهای درمانی و بهداشتی

تابستان ۱۳۹۳

«اگر دانشگاه یک کشور اصلاح شوند، آن کشور اصلاح می شود.»
امام خمینی (ره)

«ما اصرار داریم که معماری ما مضمون داشته باشد، چون معماری
محسوس‌ترین نماد زندگی است.»
مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

تاریخچه گرایش های تخصصی

مطالعات ایجاد گرایش های تخصصی با توجه به توصیه برنامه دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری مصوب سیصد و شصت و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۴ که در آن به ارائه گرایش های تخصصی به شرح زیر تأکید شده است ، « شایسته است دانشکده های مجری به سمت گرایش های تخصصی جهت گیری نمایند تا از این رهگذر هم به ساخته شدن اعضاء هیأت علمی متخصص و فعالیت پژوهشی و مطالعاتی مستمر آنان دامن زده شود و هم کارآئی تخصصی فارغ التحصیلان نسبت به دوره های عمومی بیشتر گردد » آغاز گردید. مطالعات فشرده کار گروههای تخصصی تا پایان سال ۱۳۸۱ به پایان رسید و در بهار ۱۳۸۲ سرفصل اجرایی دروس تدوین گردید و در نیمسال اول ۱۳۸۲ دانشجویان پذیرش شده بنا به علائق آنها به صورت داخلی در گرایش های تخصصی تقسیم شدند و اجرای آزمایشی گرایش آغاز گردید.

عدم مشاهده مشکل در اجرای گرایش در تاریخ ۱۳۸۲ /۹/۸ در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گرایش های تخصصی با سرفصل های مدون خود مصوب گردیدند و بعد از هشت نیمسال اجرای موفق که ارزیابی های مداوم و مستمر کمیته ارزیابی گروه معماری موفقیت آمیز بودن گرایش را تأیید کرد. بعد از انجام اصلاحات در سرفصل دروس گرایش در تابستان ۱۳۸۶ ، بالاخره در سال ۱۳۸۷ به صورت رسمی از طریق سازمان سنجش آموزش کشور با نام گرایش های تخصصی دانشجو پذیرش شد و تاکنون گرایش تخصصی گروه درمانی بهداشتی (۲۴ نفر) فارغ التحصیل با کیفیت داشته و بیشتر آنها موفق به اخذ دکترای تخصصی درمانی و بهداشتی شده اند و همگی جذب بازار کار شده اند و جای خالی متخصصین ، نیازهای کاری کشور را پر کرده اند و از شاخص های با ارزش دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران می باشد و در نهایت در سال ۱۳۹۲ در سرفصل دروس گرایش بازنگری اساسی بعمل آمد.

گروه معماری

فهرست عناوین

..... معرفی ساختار آموزشی

..... طول دوره آموزشی

..... شرایط پذیرش و پیش نیازهای داوطلبین ورود به دوره

..... مواد درسی آزمون ورودی و ضرایب آنها

..... نقش و توانایی فارغ التحصیلان

..... معرفی دروس، عناوین، تعداد واحدهای آنها و ساعات کلاس های درسی

..... معرفی جدول تفصیلی دروس، عناوین، تعداد واحدهای آنها و ساعات کلاس های درسی

..... معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مهندسی معماری-گرایش طراحی فضاهای درمانی

..... معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در شیوه «طراحی شاهد محور»

..... معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در شیوه «طراحی-پژوهشی محور»

..... معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در شیوه «پژوهشی محور»

..... ارائه جدول تفکیک دروس، تفکیک نیمسال های آموزشی

..... شرح سرفصل دروس

۱- معرفی ساختار دوره آموزشی

دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری-گرایش طراحی فضاهای درمانی در سه شیوه «طراحی شاهد محور»، «پژوهشی محور» و «پژوهشی محور»، برنامه ریزی شده است و هدف از این برنامه ریزی، تقویت و توسعه دوره های تحصیلات تکمیلی، تنوع بخشی به شیوه های نوین ارائه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره های تحصیلات تکمیلی، تقویت و ارتقای سطح کیفی و کمی این دوره و همسان سازی آن با برنامه های توسعه و دیگر اسناد راهبردی کشور است تا با بهره مندی از آن در تربیت متخصصان و پژوهشگران ماهر و برجسته در سطح کشور تلاش شود.

۱-۱- طول دوره آموزشی

اجرای این دوره به صورت کارشناسی ارشد ناپیوسته است. طول آن حداقل ۴ نیمسال و تعداد واحدهای لازم برای فارغ التحصیل شدن دانشجویان دوره ۳۲ واحد درسی پیشنهاد می گردد. بنابراین انتظار می رود دانشجویان هر سه شیوه، واحدهای درسی خود را در طی ۴ نیمسال با موفقیت به اتمام برسانند و در نیمسال آخر یا حداکثر نیمسال پنجم، با دفاع از پایان نامه دوره را به اتمام برسانند.

۱-۲- شرایط پذیرش و پیش نیازهای داوطلبین ورود به دوره

دانشجویان این دوره از فارغ التحصیلان شاخص رشته مهندسی معماری با شرایط زیر پذیرفته خواهند شد:

الف- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب- دارا بودن حداقل مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته یا ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ج- موفقیت در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از مؤسسه براساس مقررات مصوب

۱-۳- مواد درسی آزمون ورودی و ضرایب آنها

در دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری، تسلط به زبان انگلیسی برای استفاده از مطالب درسی که با استفاده از متون انگلیسی در طول دوره تدریس می‌گردد، اهمیت بسیار زیادی دارد. به علاوه، برخورداری از هوش، حضور ذهن، قدرت و سرعت درک مطالب، خلاقیت و ارائه ایده‌های طراحی و استنتاج از ویژگی‌های مهم کسانی است که می‌خواهند در این دوره تحصیل نمایند. از این رو، آزمون ورودی شامل موارد زیر است:

الف- آمادگی و استعداد تحصیلی ویژه رشته مهندسی معماری (ضریب ۳)

ب- زبان انگلیسی (ضریب ۲)

ج- دروس فنی ساختمان: تنظیم شرایط محیطی، ایستایی، مصالح ساختمانی، عناصر و جزئیات، تأسیسات مکانیکی و الکتریکی (ضریب ۳)

د- دروس تاریخ و مبانی نظری: تاریخ معماری جهان، معماری معاصر، معماری اسلامی، مبانی نظری معماری (ضریب ۳)

ه- پروژه عملی طراحی: اسکیس معماری (ضریب ۴)

۱-۴- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

هدف این گرایش، تربیت متخصصان پژوهشگری است که نه تنها با کاوش در یافته‌های متخصصان دیگر بلکه با تشکیل هسته‌های تحقیق بتوانند برای حل مسائل روز، به یافته‌هایی نو و بدیع و نتایجی کارآمد دست یافته و توانایی آفرینش فضائی پویا را داشته باشند و با جهت دادن به امکانات و تجهیزات و منابع موجود با اتکا به بنیه تخصصی خود، اماکن درمانی کارآمد و منطبق با دایرة فرهنگی کاربران خود بوجود آورند.

این متخصصان پس از آموزش و تربیت باید بتوانند با تلاش‌های جستجوگرانه، محققانه و علمی، استراتژی و برنامه‌های ایجاد اماکن بهداشتی و درمانی را اعم از بیمارستان، درمانگاه و ... برای نهادهای دولتی، عمومی و خصوصی، مقررات ملی منطبق با سیاست‌های نظام ضمن تأمین ساختمان‌های درمانی پاسخگو و شایسته زندگی انسان تدوین نمایند و در فرآیند رشد خود، سلاقی و ذوق کاربران را از لحاظ کیفیت‌های فضائی و حس زیبایی‌شناسی ارتقاء داده و به طور مستمر در راستای ارتقای تکنولوژی‌های کاربردی حرکت کرده تا کاهش هزینه و ... را در بر داشته باشد. همچنین متخصصان بتوانند تولید فضاهای درمانی را در طول زمان به صورت نظام‌مند و منطبق بر تفکر فرهنگی، ایدئولوژیکی، سنت‌های زیستی جامعه و الگوهای روزآمد به لحاظ شاخصه‌های معماری و کالبدی ارائه نمایند.

۱-۵- معرفی دروس، عناوین، تعداد واحدهای آنها و ساعات کلاس‌های درسی

دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری-گرایش بهداشتی و درمانی شامل ۳۲ واحد درسی به شرح ذیل است:

الف- دروس جبرانی: چنانچه رشته دوره کارشناسی با رشته این دوره تجانس نداشته باشد دانشجو باید به تشخیص گروه آموزشی، تعدادی از دروس را تحت عنوان جبرانی بگذراند.

تبصره ۱- حداکثر دروس جبرانی ۱۲ واحد می‌باشد که در ابتدای دوره قبل از دروس اصلی ارائه می‌شود. در انتخاب دروس اولویت با دروس جبرانی است. تعیین تعداد و عناوین دروس براساس برنامه مصوب و زمان انتخاب آنها بر عهده شورای گروه است.

ب- دروس اصلی: دروس اصلی این دوره ۶ واحد بوده و دروسی هستند که کلیه دانشجویان دوره کارشناسی ارشد رشته مهندسی معماری-طراحی فضاهای درمانی ملزم به اخذ آنها می‌باشند. لیست این دروس و تعداد واحدهای آن بشرح ذیل می‌باشد:

دروس اصلی	تعداد واحد					تعداد ساعات کلاس				
	نظری	عملی	کارگاه طراحی	کارگاه	آزمایشگاهی	نظری	عملی	کارگاه طراحی	کارگاه	آزمایشگاهی
روش تحقیق معماری	۱	۱	-	-	-	۱	۳	-	-	-
حکمت و هنر اسلامی	۲	-	-	-	-	۲	۴	-	-	-
سیر اندیشه‌های معماری	۲	-	-	-	-	۲	۴	-	-	-
نظریه و روش‌های طراحی	۲	-	-	-	-	۲	۴	-	-	-

ج- دروس تخصصی اجباری: دروس تخصصی اجباری شامل ۶ واحد درسی و یا ۳ درس است که دانشجویان هر سه شیوه بدون گذراندن آنها فارغ‌التحصیل نخواهند شد. این درس‌ها که دانشجویان را با زیرساخت‌های مهم رشته مهندسی معماری-طراحی فضاهای درمانی آشنا می‌کند عبارتند از:

دروس تخصصی اجباری	تعداد واحد					تعداد ساعات کلاس				
	نظری	عملی	کارگاه طراحی	کارگاه	آزمایشگاهی	نظری	عملی	کارگاه طراحی	کارگاه	آزمایشگاهی
مبانی نظری طراحی فضاهای درمانی	۲	-	-	-	-	۲	۳۴	-	-	-
برنامه‌ریزی کالبدی معماری طراحی فضاهای درمانی	۱	۱	-	-	-	۱	۱۷	۲۴	-	-
تجهیزات و تالیفات مراکز درمانی	۱	۱	-	-	-	۱	۳۴	-	-	-

د- دروس تخصصی اختیاری: دروس تخصصی اختیاری برای هر سه شیوه شامل ۶ واحد درسی و یا ۳ درس است که دانشجوی می‌تواند آنها را بر حسب شیوه آموزشی انتخاب و اخذ نماید. البته دانشجوی در انتخاب دروس می‌تواند از نظر و پیشنهادات استاد راهنما استفاده نماید.

تعداد ساعات کلاس					تعداد واحد					دروس تخصصی اختیاری
آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	
-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	مکان یابی و برنامه ریزی سایت - با رویکرد سلامت محوری
-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	اصول مدیریت بیمارستان
-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	زبان تخصصی
-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی
-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی

ه- دروس طراحی: کارگاه‌های طراحی معماری این دوره بشرح ذیل است که بسته به شیوه آموزشی دانشجویان به دو صورت اجباری و اختیاری تعریف می‌شوند:

تعداد ساعات کلاس					تعداد واحد					دروس طراحی
آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	
-	-	۲۰۴	-	-	-	-	۴	-	-	کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی
-	-	۲۰۴	-	-	-	-	۴	-	-	کارگاه طراحی معماری ۲ فضاهای درمانی
-	-	۲۰۴	-	-	-	-	۴	-	-	کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی

تبصره ۱- در شیوه «طراحی شاهد محور»، کارگاه طراحی معماری ۱ ساختمان‌های درمانی، کارگاه طراحی معماری ۲ ساختمان‌های درمانی و کارگاه طراحی معماری ۳ ساختمان‌های درمانی، به صورت دروس طراحی اجباری تعریف می‌شود و دانشجویان می‌بایست هر سه درس کارگاه طراحی را اخذ نمایند.

تبصره ۲- در شیوه «طراحی-پژوهشی محور»، کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی و کارگاه طراحی معماری ۲ ساختمان‌های درمانی به صورت دروس طراحی اجباری، و کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی، به صورت دروس طراحی اختیاری تعریف می‌شود.

تبصره ۳- در شیوه «پژوهشی محور»، کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی و کارگاه طراحی معماری ۲ فضاهای درمانی به صورت دروس طراحی اجباری و کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی، به صورت دروس طراحی اختیاری تعریف می‌شود.

تبصره ۴- در شیوه‌های «طراحی-پژوهشی محور» و «پژوهشی-محور» دانشجویان می‌توانند از بین دروس اختیاری تخصصی ۲ درس را انتخاب نمایند.

و- پایان نامه: دروس پایان‌نامه این دوره بشرح ذیل می‌باشد:

تعداد ساعات کلاس					تعداد واحد					شماره و پایان‌نامه
آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی	عملی	نظری	
-	-	۲۰۴	-	۳۴	-	-	۴	-	۲	رساله و طراحی نهایی

تبصره ۱- در شیوه «طراحی شاهد محور»، رساله و طراحی نهایی، از دو بخش مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی پروژه، و طراحی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- در شیوه «طراحی-پژوهشی محور»، رساله و طراحی نهایی، از سه بخش تحقیق علمی در راستای موضوع، مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی پروژه، و طراحی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۳- در شیوه «پژوهشی محور»، رساله و طراحی نهایی، از دو بخش تحقیق علمی در راستای موضوع، مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی پروژه تشکیل می‌گردد.

تبصره ۴- عنوان و موضوع پایان‌نامه در شیوه‌های «طراحی-پژوهشی محور» و «پژوهشی محور» باید جنبه‌ی پژوهشی داشته و در زمینه‌های میانی و نهادینه شده یا جدید، در شاخه برنامه‌ریزی، مطالعات، امکان‌سنجی و طراحی فضاها و نظام درمانی کشور صورت گیرد.

۱-۶- معرفی جدول تفصیلی دروس ، عناوین ، تعداد واحدهای آنها و ساعات کلاسهای درسی

ردیف	عنوان درس	تعداد ساعات کلاس					تعداد واحد				نظری	عملی	کارگاه طراحی*	کارگاهی	آزمایشگاهی
		آزمایشگاهی	کارگاهی	کارگاه طراحی*	کارگاه	آزمایشگاهی	ز	ع	ا						
۱	روش تحقیق معماری	-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	-	-	-	
۲	حکمت و هنر اسلامی	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۳	میراث‌های معماری	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۴	نظریه و روش‌های طراحی	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۵	برنامه‌ریزی کالبدی معماری مراکز درمانی	-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	-	-	-	
۶	مبانی نظری طراحی فضاهای درمانی	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۷	تجهیزات و تأسیسات مراکز درمانی	-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	-	-	-	
۸	زبان تخصصی	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۹	مکان‌یابی و برنامه‌ریزی سایت با رویکرد سلامت مجوزی	-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	-	-	-	
۱۰	اصول مدیریت بیمارستان	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۱۱	کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی	-	-	۲۰۴	-	-	-	-	-	۴	-	-	-	-	
۱۲	کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی	-	-	-	۳۴	۱۷	-	-	-	۱	۱	-	-	-	
۱۳	مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی	-	-	-	-	۳۴	-	-	-	-	۲	-	-	-	
۱۴	کارگاه طراحی معماری ۲ فضاهای درمانی	-	-	۲۰۴	-	-	-	-	-	۴	-	-	-	-	
۱۵	کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی	-	-	۲۰۴	-	-	-	-	-	۴	-	-	-	-	
۱۶	رساله و طراحی پایان	-	-	۲۰۴	-	۳۴	-	-	-	۴	-	۲	-	-	

* در واحد کارگاه طراحی، واحد نظری و طراحی توأم بوده و قابل تفکیک نیست. استاد درس در حین هدایت پروژه، مسائل نظری را به دانشجو انتقال می‌دهد.

۲- معرفی شرح و محتوای دروس پیش‌بینی شده در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

مهندسی معماری- گرایش طراحی فضاهای درمانی

۲-۱- معرفی شرح و محتوای دروس پیش‌بینی شده در شیوه « طراحی شاهد محور »

سرد	نوع درس	جبرانی	اصلی	تخصصی (اجباری)	تخصصی (اختیاری) *	طراحی (اجباری)	طراحی (اختیاری)	پایان - پیام و رساله نهایی
			روش تحقیق معماری	مبانی نظری طراحی بناهای درمانی	مکان‌یابی و برنامه‌ریزی سایت با رویکرد سلامت محوری	کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی		رساله و طراحی نهایی
			حکمت و هنر اسلامی	برنامه‌ریزی کالبدی معماری مراکز درمانی	اصول مدیریت بیمارستان	کارگاه طراحی معماری ۲ فضاهای درمانی		
			سیرالذریعه‌های معماری	تجهیزات و ناسبات مراکز درمانی	زبان تخصصی	کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی		
			نظریه و روش‌های طراحی		کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی			
					مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی			

* - دانشجوی باید ۶ واحد از این دروس تخصصی (اختیاری) را بگذراند

۲-۲- معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در شیوه « طراحی - پژوهشی محور »

نوع درس	جبرانی	اصلی	تخصصی (اجباری)	تخصصی (اختیاری)*	طراحی (اجباری)	طراحی (اختیاری)	سمینار و پایان نامه
		روش تحقیق معماری	مبانی نظری طراحی فضاهای درمانی	مکان‌یابی و برنامه‌ریزی سایت با رویکرد سلامت مجوری	کارگاه طراحی معماری ۱ درمانی	کارگاه طراحی معماری ۳ درمانی	رساله و طراحی نهایی
		حکمت و هنر اسلامی	برنامه‌ریزی کالبدی معماری مراکز درمانی	اصول مدیریت بیمارستان	کارگاه طراحی معماری ۲ درمانی		
		سیر اندیشه‌های معماری	تجهیزات و تاسیسات مراکز درمانی	زبان تخصصی			
		نظریه و روش‌های طراحی		کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی			
				مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی			

* دانشجوی باید ۶ واحد از این دروس تخصصی (اختیاری) و یا طراحی (اختیاری) را بگذراند.

۲-۳- معرفی شرح و محتوای دروس پیش بینی شده در شیوه « پژوهشی محور »

نوع درس	جبرانی	اصلی	تخصصی (اجباری)	تخصصی (اختیاری)*	طراحی (اجباری)	طراحی (اختیاری)	سمینار و پایان نامه
		روش تحقیق معماری	مبانی نظری طراحی بهداشتی و درمانی	مکان‌یابی و برنامه‌ریزی سایت با رویکرد سلامت مجوری	کارگاه طراحی معماری ۱ درمانی	کارگاه طراحی معماری ۳ درمانی	سمینار
		حکمت و هنر اسلامی	برنامه‌ریزی کالبدی معماری مراکز بهداشتی و درمانی	اصول مدیریت بیمارستان	کارگاه طراحی معماری ۳ درمانی		رساله و طراحی نهایی
		سیر اندیشه‌های معماری	تجهیزات و تاسیسات مراکز درمانی	زبان تخصصی			
		نظریه و روش‌های طراحی		کاربرد کامپیوتر در معماری			
				مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی			

* دانشجوی باید ۶ واحد از این دروس تخصصی (اختیاری) و یا طراحی (اختیاری) را بگذراند.

۲-۴- ارائه جدول تفکیک دروس، تفکیک نیمسال‌های آموزشی

دروس هم‌پایه	دروس پیش‌نیاز	تعداد ساعات کلاس			تعداد واحد			عنوان دروس	شماره درس	ترم تخصصی
		ک رنگاه طراحی	۴ ملی	۲ ظرفی	کار گاه طراحی	عم لی	ظفر ی			
...	...	-	۳۴	۱۷	-	۱	۱	روش تحقیق معماری	۱	۱
...	...	-	-	۳۴	-	-	۲	حکمت و هنر اسلامی	۲	
...	...	-	۳۴	۱۷	-	۱	۱	برنامه‌ریزی معماری مراکز درمانی کابردی	۳	
...	...	-	۳۴	۱۷	-	۱	۱	کاربرد کامپیوتر در معماری فضاهای درمانی	۴	
...	...	-	-	۳۴	-	-	۲	مبانی نظری طراحی فضاهای درمانی	۵	
...	...	۲ ۰۴	-	-	۴	-	-	کارگاه طراحی معماری ۱ فضاهای درمانی	۶	
		۲۰۴	۱۰۲	۱۳۶	۴	۳	۷	مجموع واحدها		

ترم‌های تحصیلی	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد			تعداد ساعات کلاس			دروس هم‌نیاز
			نظری	عملی	کارگاه طراحی	نظری	عملی	کارگاه طراحی	
۳	۷	تئریه و روش‌های طراحی	۲	-	-	۳۴	-	-	...
	۸	زبان تخصصی	۲	-	-	۳۴	-	-	...
	۹	مکانیسم و برنامه‌ریزی سایت یا رویکرد سلامت محوری	۱	۱	-	۱۷	۳۴	-	...
	۱۰	تجهیزات و تأسیسات مراکز درمانی	۱	۱	-	۱۷	۳۴	-	...
	۱۱	کارگاه طراحی معماری ۲ فضاهای درمانی	-	-	۴	-	-	۲۰۴	...
مجموع واحدها			۶	۲	۴	۱۰۲	۶۸	۲۰۴	

ترم‌های تحصیلی	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد			تعداد ساعات کلاس			دروس هم‌نیاز
			نظری	عملی	کارگاهی	نظری	عملی	کارگاهی	
۳	۱۲	مبانی روش‌شناسی محیط در مراکز درمانی	۲	-	-	۳۴	-	-	...
	۱۳	اصول مدیریت بیمارستان	۲	-	-	۳۴	-	-	...
	۱۴	کارگاه طراحی معماری ۳ فضاهای درمانی	-	-	۴	-	-	۲۰۴	...
	۱۵	رساله و طراحی نهایی	۲	-	۴	۳۴	-	۲۰۴	...
مجموع واحدها			۶	-	۸	۱۰۲	-	۴۰۸	

ترم‌های تحصیلی	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد			تعداد ساعات کلاس			دروس هم‌نیاز
			نظری	عملی	کارگاهی	نظری	عملی	کارگاهی	
۳	۱۶	رساله و طراحی نهایی	۲	-	۴	۳۴	-	۲۰۴	...

شرح سرفصل دروس : درس روش تحقیق معماری

نام درس: روش تحقیق معماری

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع درس: نظری - عملی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۱. اهداف کلی درس

- الف. آشنایی با موضوع و مفهوم تحقیق در چهارچوب منطق علمی، به منظور شناخت جایگاه معماری در خانواده‌ی علوم و فنون بشری
- ب. آشنایی با رهیافت‌ها (روش‌های) عملی تحقیق، طبقه‌بندی روش‌های تحقیق، و رابطه‌ی آنها با یکدیگر؛ و کشف رابطه‌ی روش‌های تحقیق با فرآیند طراحی معماری
- ج. شناخت رویه‌های جمع‌آوری اطلاعات، طبقه‌بندی اطلاعات و تحلیل و جمع‌بندی اطلاعات به منظور تدوین طرح تحقیق و استفاده از منابع طبق معیارهای رایج دانشگاهی

۲. رئوس مطالب درس

۱. مفهوم منطق علمی، تحقیق، اهداف تحقیق، فرآیند تحقیق و روش تحقیق
۲. مسئله‌یابی و انتخاب موضوع، طرح سئوالات پژوهشی، فرضیه‌سازی اولیه راجع به موضوع، ویژگی‌های فرض و فرضیه، قلمرو تحقیق، محدودیت‌های تحقیق
۳. کتاب‌شناسی، منابع راهنما و دسته‌بندی آنها، منابع دست اول و دوم، ارائه بانک اطلاعاتی و نحوه استفاده از آنها، نحوه ارجاع به منابع و مأخذ
۴. پیشینه تحقیق و مرور ادبیات موضوع، اهداف و مقاصد بررسی پیشینه تحقیق، گام‌های اساسی در بررسی پیشینه تحقیق و نحوه تدوین چارچوب نظری تحقیق
۵. متغیرهای تحقیق و مقیاس سنجش آنها، انواع متغیرها (مستقل، وابسته، کنترل، تعدیل‌کننده، مخدوش‌کننده یا مزاحم و ...)، رابطه متغیرها با یکدیگر، متغیر پیوسته و گسسته
۶. مفهوم داده‌ها و مفهوم اطلاعات، انواع داده‌ها و مقیاس آنها (اسمی، رتبه‌ای، فاصله‌ای و نسبی)، شیوه جمع‌آوری داده‌ها شامل مطالعات استنادی، کتابخانه‌ای، مشاهده، مطالعات میدانی، پرسشنامه و اصول کلی تنظیم پرسشنامه، مصاحبه، اعتبار و روایی ابزارهای طبقه‌بندی و نحوه برداشتن داده‌ها و نمایش آنها
۷. پیشنهاد و طرح تحقیق و نحوه تنظیم و تدوین آن
۸. بررسی روش‌های تحقیق
 - ۱-۸ روش‌های تحقیق در حوزه اخلاق، فلسفه، و علم (بررسی تطبیقی)
 - ۲-۸ روش‌های تحقیق در حوزه علوم طبیعی و اجتماعی (بررسی تفصیلی)
 - ۳-۸ روش تحقیق از منظر اسلامی در حوزه‌های علوم تجربی و انسانی
 - ۴-۸ تشریح طبقه‌بندی روش تحقیق از نظر ماهیت (کمی، کیفی)

- ۸-۵- تشریح طبقه‌بندی روش تحقیق از نظر استدلال (قیاسی، استقرائی، استنتاجی)
- ۸-۶- تشریح طبقه‌بندی روش تحقیق از نظر روش (تجربی و شبه‌تجربی، علی-مقایسه‌ای، همبستگی، تفسیری-تاریخی، شبیه‌سازی و مدل‌سازی، پژوهش موردی، استدلال منطقی و تحلیل محتوا)
- ۹- نمونه و شرایط انتخاب نمونه شامل تعریف نمونه و ویژگی‌های آن، عوامل مؤثر بر تعیین حجم و اندازه نمونه، روابط کمی برای تعیین اندازه نمونه و نحوه انتخاب نمونه (روش‌های نمونه‌گیری)
- ۱۰- فنون تجزیه و تحلیل یافته‌ها و استخراج نتایج تحقیق، بررسی و آزمون فرضیه‌ها، استنباط آماری از نتایج تحقیق
- ۱۱- مدل‌سازی و تحلیل مدل‌ها
- ۱۲- ساختار و شیوه تهیه، تنظیم و تدوین گزارش تحقیق، رساله و پایان‌نامه
- ۱۳- ساختار و شیوه تنظیم و نوشتن مقاله علمی-پژوهشی

۳- برنامه تفکیکی ۱۶ هفته‌ای برگزاری درس

هفته	موضوعات طرح شده در هر جلسه
اول	<p>سرفصل: معرفی سرفصل درس و اهداف آن، تعاریف تحقیق (منطق علمی، روش تحقیق، فرایند تحقیق و تشریح آن)</p> <p>ریز محتوی: ارائه تعاریف تحقیق از دیدگاه اندیشمندان و دانشمندان، توصیف مراحل انجام تحقیق، تعریف موضوع و بیان مشکل، بیان ضرورت و اهمیت موضوع، تشریح خصوصیات موضوع تحقیق</p> <p>تکالیف: انتخاب موضوع تحقیق و ارائه آن در هفته دوم</p>
دوم	<p>سرفصل: تعیین عنوان تحقیق، منبع‌شناسی و کتاب‌شناسی، گروه‌بندی و طبقه‌بندی منابع و شیوه ارجاع به منابع</p> <p>ریز محتوی: ارائه موضوع تحقیق انتخابی دانشجویان، بحث روی آن و مشخص نمودن موضوعاتی که برای پژوهش مناسب نیست و در نتیجه تعیین عنوان تحقیق</p> <p>کتاب‌شناسی، گروه‌بندی و تبیین منابع، شیوه جستجوی منابع راجعاً و دسته‌بندی آنها به منابع دست اول و دوم، ارائه بانک اطلاعاتی و نحوه استفاده از آنها، مسیر جستجوی منابع، استفاده از ابزارهای جستجوگرهای اینترنتی، جستجوگرهای تخصصی، پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌ها، پایگانی به عنوان بخش‌های مستقل از کتابخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و رسانه‌های گروهی، چگونگی سازماندهی و ارزیابی نتایج جستجو ارجاع به منابع (ارائه روش IEEE و Harvard و مشخصات ذکر منابع در خصوص کتب، مقالات، کنفرانس‌ها، پایان‌نامه‌ها، پایان‌نامه‌ها، پایان‌نامه‌ها)</p> <p>تکالیف: ارائه منابع مربوط به موضوع تحقیق انتخابی</p>
سوم	<p>سرفصل: جایگاه تحقیق در معماری، تقسیم‌بندی تحقیق بر مبنای هدف و ارائه انواع روش‌های تحقیق، تحقیق کمی و تحقیق کیفی</p> <p>ریز محتوی: ارائه تکلیف جلسه قبل، معنا و مفهوم تحقیق در رشته معماری، ضرورت تحقیق در معماری، تعریف واژه‌های روش-شناختی (راهبردها و تدابیر)</p> <p>تشریح تحقیقات بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای، بیان انواع تحقیقات کمی و کیفی، خصوصیات شاخص تحقیقات کمی، خصوصیات شاخص تحقیقات کیفی، مشخصه‌های داده‌های کیفی و کمی و تفاوت آنها، نظریه‌های زمینه‌ای، مردم‌نگاری، تفسیرگرایی، مروری بر گردآوری داده‌ها.</p>

<p>تحلیل و تفسیر، تخریب داده‌ها، نمایش داده‌ها، نتیجه‌گیری و تأیید، قوت‌ها و ضعف‌های تحقیق کیفی</p> <p>تکالیف: مطالعه سه مقاله راجع به موضوع یا به موازات موضوع، بازدید از یک مرکز مطالعات معماری</p>	
<p>سرفصل: سئوالات و فرضیه‌های تحقیق، شیوه‌های گردآوری داده‌ها (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، مطالعات میدانی و ...)</p> <p>ریز محتوی: ارائه تکلیف جلسه قبل، ارائه سه مقاله در کلاس تحت عنوان «چگونه درباره یک سؤال مرتباً با تاریخچه پناهای درمانی تحقیق انجام می‌شود»، «ایده‌های ارائه و گردآوری» و «شیوه‌های گردآوری جامع داده‌ها و چگونگی پایگانی آنها».</p> <p>تکالیف: طرح سه سؤال تحقیق و یک فرضیه</p>	<p>چهارم</p>
<p>سرفصل: مرور ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق، کاربردهای مرور سابقه موضوع</p> <p>ریز محتوی: ارائه تکلیف جلسه قبل، اهداف و مقاصد بررسی پیشینه تحقیق، شیوه بررسی پیشینه تحقیق و گام‌های اساسی در بررسی پیشینه تحقیق، کاربرد مرور سابقه موضوع در یافتن پرسش تحقیق، دقیق کردن موضوع تحقیق یا استفاده از مرور سابقه تحقیق، استفاده از مرور سابقه موضوع برای ریشه‌یابی ایده‌ها، استفاده از مرور سابقه موضوع برای فهم چشم‌اندازهای مفهومی روزآمد، نحوه تدوین و تدلیف پیشینه تحقیق</p> <p>تکالیف: تدوین مرور ادبیات موضوع تحقیق انتخابی</p>	<p>پنجم</p>
<p>سرفصل: چکیده، تشریح متغیرها و مقیاس سنجش آنها</p> <p>ریز محتوی: ضوابط نگارش چکیده، ارائه یک مقاله تحت عنوان «ارزیابی تقاضای منابع»، تعریف متغیر، بیان مقیاس متغیرها (مقیاس اسمی، رتبه‌ای، فاصله‌ای و نسبی) و نقش آنها (متغیر مستقل، وابسته، زمینه‌ای، کنترل، تعدیل‌کننده، مخدوش‌کننده یا مزاحم).</p> <p>تکالیف: آماده کردن چکیده ۲۵۰ کلمه‌ای برای عنوان انتخابی تحقیق</p> <p>تعیین متغیرهای مربوط به موضوع انتخابی دانشجویان</p>	<p>ششم</p>
<p>سرفصل: انتخاب جامعه نمونه، حجم نمونه و روش‌های نمونه‌گیری</p> <p>ریز محتوی: تحویل مرور ادبیات موضوع، بیان اهداف نمونه‌گیری هدفمند، اعتبار جامعه، منطبق تکرارپذیری، فنون نمونه‌گیری و ملاک‌های ارزشیابی، روش‌های مختلف نمونه‌گیری (تصادفی ساده، طبقه‌ای، خوشه‌ای و ...).</p> <p>تکالیف: انتخاب جامعه نمونه و نمونه‌های مربوط به موضوع تحقیق دانشجویان</p>	<p>هفتم</p>
<p>سرفصل: پیشنهاد تحقیق (پروپوزال) و نحوه تنظیم و تدوین آن</p> <p>ریز محتوی: تحویل چکیده و متغیرهای تحقیق، شیوه نگارش پروپوزال، بخش‌های پیشنهاد تحقیق، مقدمه، روش پژوهش، روش پژوهش، روش پژوهش، تحلیل داده‌ها، حفاظت از افراد و جدول زمانی.</p> <p>تکالیف: تنظیم پروپوزال موضوع انتخابی و ارائه آن</p>	<p>هشتم</p>
<p>سرفصل: معرفی تحقیق تجربی و شبهه تجربی</p> <p>ریز محتوی: تحویل تکلیف هفته هفتم (انتخاب جامعه نمونه مربوط به پروژه انتخابی)، تشریح رویه آزمایشی، اندازه‌گیری متغیرهای موردانتظار، بیان گروه مقایسه و شاهد، تمایز پژوهش‌های تجربی و شبهه تجربی.</p>	<p>نهم</p>

<p>تکالیف: مطالعه یک یا دو مقاله مرتبط با روش تحقیق تجربی و شبه تجربی</p>	
<p>سرفصل: معرفی تحقیق همبستگی و علی-مقایسه‌ای</p> <p>ریز محتوی: تحویل تکلیف هفته هشتم و نهم (ارائه پروپوزال تنظیم شده توسط دانشجو و ارائه مقالات)، تشریح ماهیت همبستگی، مزایا و کاربردهای روش همبستگی، محدودیت‌های پژوهش همبستگی، عوامل آماری پژوهش برای تبیین الگوی رابطه‌ها، آماره‌های همبستگی دو متغیره، نسبت همبستگی، آماره‌های همبستگی چند متغیره، رگرسیون چندگانه و تحلیل عامل، ضعف‌ها و قوت‌های تحقیق همبستگی.</p> <p>تکالیف: جمع‌آوری داده‌های تحقیق دانشجو</p>	<p>دهم</p>
<p>سرفصل: معرفی تحقیق پژوهش موردی (موردپژوهی)</p> <p>ریز محتوی: تصحیح و بازنگری داده‌های جمع‌آوری شده توسط دانشجویان، شیوه انجام تحقیق پژوهش موردی، شیوه جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آنها، بیان ویژگی‌های عموس پژوهش موردی، پژوهش تک موردی یا چند موردی، بیان قوت‌ها و ضعف‌های آن.</p> <p>تکالیف: انتخاب مورد یا Case در صورت وجود تعیین دلایل انتخاب و نحوه تمهیدپذیری آن و ادامه کار تحقیقاتی بر روی موضوع انتخابی</p>	<p>یازدهم</p>
<p>سرفصل: معرفی تحقیق تفسیری-تاریخی</p> <p>ریز محتوی: تصحیح پروژه تحقیقاتی، روایت و تحلیل در تحقیق تفسیری-تاریخی، شناخت داده‌ها، سازماندهی و ارزیابی، بیان قوت‌ها و ضعف‌های تحقیق تفسیری-تاریخی.</p> <p>تکالیف: تکمیل جمع‌آوری داده‌های تحقیق دانشجو</p>	<p>دوازدهم</p>
<p>سرفصل: معرفی تحقیق شبیه‌سازی و مدل‌سازی</p> <p>ریز محتوی: تصحیح پروژه تحقیقاتی، رابطه تحقیق شبیه‌سازی با استدلال منطقی، تحقیق تجربی و همبستگی، شبیه‌سازی رایانه-ای برای تحقیق تاریخی، تشریح قوت‌ها و ضعف‌های تحقیق شبیه‌سازی.</p> <p>تکالیف: تجزیه و تحلیل داده‌ها و استخراج نتایج تحقیق</p>	<p>سیزدهم</p>
<p>سرفصل: معرفی تحقیق استدلال منطقی</p> <p>ریز محتوی: تصحیح پروژه تحقیقاتی، بیان طیف استدلال منطقی، سامانه‌های منطقی اولیه و پژوهش ثانویه در استدلال منطقی، ویژگی‌های استدلال منطقی، تدابیر بیانی در سامانه‌های فرهنگی/گفتمانی، بیان قوت‌ها و ضعف‌های پژوهش استدلال منطقی.</p> <p>تکالیف: ادامه کار تحقیقاتی بر روی پروژه انتخابی</p>	<p>چهاردهم</p>
<p>سرفصل: ساختار و شیوه تنظیم گزارش تحقیق، ساختار پایان‌نامه و شیوه تدوین مقاله علمی</p> <p>ریز محتوی: تصحیح پروژه تحقیقاتی، بیان ضوابط کلی نگارش گزارش تحقیق، رساله، ارائه ساختار کلی پایان‌نامه و مقاله علمی</p> <p>کلمات کلیدی، محتوای فصول پایان‌نامه (فصل اول: مقدمه، فصل دوم: مروری بر ادبیات موضوع، فصل سوم: روش تحقیق، فصل چهارم: نتایج و تفسیر آنها)، ارائه ساختار مقاله (عنوان مقاله، نویسندگان، چکیده، کلمات کلیدی، مقدمه، روش انجام، یافته‌ها، تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری، منابع و مآخذ) و نحوه نگارش آن.</p>	<p>پانزدهم</p>

<p>تکالیف: تدوین گزارش تحقیق و مقاله</p>	
<p>بررسی گزارش تحقیق تهیه شده توسط دانشجویان، تصحیح آن و بررسی مقاله استخراجی از گزارش تحقیق توسط دانشجویان، تصحیح و اعمال اصلاحات ضروری</p>	<p>شماره دهم</p>

۴- روش ارزیابی

- از آنجا که درس نظری نیاز به مطالعه و آشنایی با مباحث نظری و پیدا کردن قدرت تحلیل دارد، اجرای آزمون کتبی ضروری است. **آزمون کتبی می تواند هشت نمره از ارزیابی نهایی را شامل بشود**، چنین آزمونی نباید زیاد وابسته به حافظه دانشجو باشد و بیشتر باید قدرت تحلیل دانشجو مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین جهت لازم است سوالات جامع و تحلیلی باشند.
- با توجه به اهمیت بعد پژوهشی دانشجویان و آموزش در هنگام پژوهش لازم است یک پژوهش روش مند توسط دانشجو در طول ترم صورت گیرد که **هشت نمره از نمره نهایی** را شامل می شود. در این پژوهش، انتخاب موضوع بدیع و خلاقانه که نگاهی نظری و تحلیلی بر معماری بناهای بهداشتی و درمانی داشته باشد، اهمیت فوق العاده دارد.

۵- روش ارزیابی

- از آنجا که درس نظری نیاز به مطالعه و آشنایی با مباحث نظری و پیدا کردن قدرت تحلیل دارد، اجرای آزمون کتبی ضروری است. **آزمون کتبی می تواند هشت نمره از ارزیابی نهایی را شامل بشود**، چنین آزمونی نباید زیاد وابسته به حافظه دانشجو باشد و بیشتر باید قدرت تحلیل دانشجو مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین جهت لازم است سوالات جامع و تحلیلی باشند.
- با توجه به اهمیت بعد پژوهشی دانشجویان و آموزش در هنگام پژوهش لازم است یک پژوهش روش مند توسط دانشجو در طول ترم صورت گیرد که **هشت نمره از نمره نهایی** را شامل می شود. در این پژوهش، انتخاب موضوع بدیع و خلاقانه که نگاهی نظری و تحلیلی بر معماری بناهای بهداشتی و درمانی داشته باشد، اهمیت فوق العاده دارد.

شرح سرفصل دروس : درس حکمت و هنر اسلامی

نام درس: حکمت و هنر اسلامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۱. اهداف کلی درس

همان طور که از عنوان درس بر می‌آید این درس باید به شکلی کاربردی حکمت اسلامی را مبنای تحلیل و ارزیابی نظریه های معماری مطرح شده قرار دهد. به تعبیری پیش از آنکه به تعریف معماری مطلوب بر اساس حکمت اسلامی بپردازد ابتدا اشکالاتی که از این دیدگاه بر مکاتب مختلف وارد می شود را طرح نموده و سپس به بیان تاثیرات حکمت اسلامی بر معماری و شهرسازی می پردازد.

- ۱- تعمیق در شناخت هویت در معماری ایرانی - اسلامی.
- ۲- شناخت و بررسی تطبیقی مهمترین مفاهیم بنیادین تأثیر گذار در هنر و معماری.
- ۳- افزایش قدرت تحلیل و نقد آثار مطرح معماری جهان و درک تحلیلی نسبت آنها با هویت هنر و معماری اسلامی.
- ۴- قدرت درک و تفسیر مفاهیم و اصول حاکم بر معماری گذشته و افزایش قدرت استفاده از آنها در طراحی معماری.
- ۵- قابلیت بحث تحلیلی و تطبیقی در هر یک از مبناهای نظری مطرح هنر و معماری و مقایسه آن با حکمت هنر اسلامی.

۲. رئوس مطالب درس

- سیر مطالب درس از تبیین شرایط بحرانی در وضع موجود معماری و شهرسازی جهانی آغاز می‌شود و با تحلیل‌های تطبیقی از مفاهیم پایه نظری انسان‌شناختی و معرفت‌شناسی به زیبایی‌شناسی، هنر و معماری و نهایتاً معماری اسلامی می‌انجامد.
- ۱- شناسایی بحران در هنر و معماری معاصر و ویژگی‌های آن و سیری در راه‌حل‌های بیان شده.
 - ۲- شناخت جامعی از مهم‌ترین مفاهیم بنیادین تأثیرگذار در معماری همه فرهنگها به صورت تطبیقی همچون انسان‌شناسی، شناخت‌شناسی، معبودشناسی، فلسفه‌تاریخ، جامعه‌شناسی.
 - ۳- ارائه زیبایی‌شناسی فلسفی و دینی و کاربردی کردن آن برای بیان زیبایی‌شناسی و معیارهای نقد و تحلیل و تفسیر معماری.
 - ۴- فلسفه هنر و بیان شیوه و فرآیند ظهور مفاهیم در کالبد آثار هنری.
 - ۵- تحلیل نگرش‌های مختلف درباره رابطه انسان با طبیعت در محیط‌های مصنوع.
 - ۶- بیان تعریف جامعی از معماری و ارکان مهم آن.
 - ۷- بیان نظریات گوناگون در تفسیر معماری دوران اسلامی و مهم‌ترین اصول و ویژگی‌ها.

۳. ارائه برنامه تفکیکی ۱۶ هفته‌ای برگزاری درس

هفته	موضوعات طرح شده در هر جلسه: سرفصل	ریز محتوی
اول	واژه‌شناسی حکمت هنر اسلامی و مبانی حکمت، هویت اسلامی و تبیین بحران معماری و شهرسازی معاصر	
دوم	بررسی هفت راهبرد فرهنگی و هویتی موجود در معماری و فرهنگ معاصر ایران و جهان	
سوم	حکمت نظری بررسی تطبیقی شناخت‌شناسی، انسان‌شناسی	تفاوت حوزه نظری و عملی شناخت‌شناسی در معماری امکان ابزار مراتب معیار، عوامل مؤثر در شناخت پاسخ‌های حکمای اسلامی به نظریه‌پردازان انسان‌شناسی
چهارم	حکمت نظری: بررسی تطبیقی معبود جامعه تاریخ	
پنجم	حسن‌شناسی و فلسفه زیبایی	ارکان تعریف زیبایی بحران زیبایی‌شناسی در معماری معاصر تحلیل گرایش و زیبایی‌شناسی توگرا، فراتوگرا، سامان‌نکن و ذات‌گرا سیری در تئوری‌های زیبایی‌شناسی معماری
ششم	فلسفه زیبایی‌شناسی در شرق و غرب	فلسفه زیبایی‌شناسی در غرب باستان و معاصر فلسفه زیبایی‌شناسی شرقی (نظریه راسا)
هفتم	زیبایی‌شناسی از منظر اسلامی	زیبایی‌شناسی کلامی، مشاء، اشراق و حکمت متعالیه زیبایی‌شناسی در عرفان هوشیار و سرمست (خاقان و مولوی) زیبایی‌شناسی در حکمت اسلامی در عصر حاضر (سنت گرایان، حکمای اسلامی و ...) بررسی جامع و مانع انواع و صفات زیبایی
هشتم	فلسفه هنر و غلچ چهارگانه آن	بحران هنر در معماری معاصر واژه‌شناسی هنر تحلیل تعاریف هنر علت فاعلی: سرچشمه هنر علت مادی: خلاقیت و انواع آن علت غایی: آرمان و انواع آن هنر قدسی و هنر سکولار
نهم	رابطه هنرمند، اثر هنری و مخاطب، هنر قدسی، فلسفه تاریخ هنر	رابطه هنرمند، اثر هنری و مخاطب، هنر قدسی هنرمندان تحول ارزش‌های هنری در فلسفه تاریخ تحول ارزش‌های هنری در جامعه‌شناسی
دهم	نهییت و معماری	بحران ارتباط با طبیعت و سرچشمه تفاوت‌ها مکاتب چهارگانه طراحی در طبیعت دیدگاه اول: نگرش‌های طبیعت‌ستیز و جبره‌جو

<p>دیدگاه دوم: نگرش‌های طبیعت‌گریز (بی تفاوت) دیدگاه سوم: نگرش طبیعت‌گرا دیدگاه چهارم: تکمیل طبیعت نگرش نمادین به طبیعت آموزه‌هایی از معماری آفرینش مشاهدات نور و ظلمت و آسمان‌ها و زمین در عرصه طبیعت مشاهدات اندام‌بندی انسان، حیوانات و گیاهان</p>		
<p>تعریف معماری بر اساس علت‌های چهارگانه تعریف سامانه‌های از معماری و سامانه‌های بنیادی آن تحلیل تمایز حصری و جامع و مانع از معماری</p>	<p>تعریف جامع و مانع معماری</p>	<p>یازدهم</p>
<p>فضا و کالبد در معماری انواع فضا سیر تاریخی تحول فضا و نقد الگوواره جدید (فضا و زمان) نگاه افقی و انقسی به فضا دیدگاه‌های معاصر درباره جایگاه کالبد و فضا در فرایند طراحی معماری معاصر سامانه کالبدی، هندسه و تناسب در معماری سامانه انسانی: نمادپردازی در معماری</p>	<p>مهم‌ترین عناصر معماری (فضا، کالبد و هندسه)</p>	<p>دوازدهم</p>
<p>تحقق هویت اسلامی در هنر و معماری دوران اسلامی دسته‌بندی دیدگاه‌ها در مورد خاستگاه و اصول معماری دوران اسلامی و تحلیل سامانه‌های آنها اصول و مفاهیم بنیادی در معماری اسلامی (سه اصل بنیادین و راه‌های تحقق آنها)</p>	<p>مهم‌ترین اصول در معماری دوران اسلامی</p>	<p>سیزدهم</p>
<p>مقایسه کالبدی «خانه کمه» و «بیت‌های سه گانه» (چمرات) آموزه‌هایی از معماری معصومین، بیت‌الله الحرام آموزه‌هایی درباره معماری مسجد توصیه‌های حکمت عملی اسلام در مورد خانه‌ها و محله‌ها بررسی تطبیقی معابد شرقی - غربی - اسلامی (هند، یونان و اسلام)</p>	<p>بررسی تطبیقی نیایشگاه‌های شرقی و غربی یا بیت‌الله الحرام</p>	<p>چهاردهم</p>
<p>بررسی تعدادی از آثار دوران مدرنیسم و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی. بررسی تعدادی از آثار دوران پست مدرنیسم و معاصر و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی. بررسی تعدادی از آثار دوران اسلامی و معاصر ایران و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی.</p>	<p>بررسی آثار و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی</p>	<p>پانزدهم</p>
	<p>مروری بر مباحث ارائه شده در طول ترم، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری</p>	<p>شانزدهم</p>

۴. روش ارزیابی:

- از آنجا که درس نظری نیاز به مطالعه و آشنایی با مباحث نظری و پیدا کردن قدرت تحلیل دارد، اجرای آزمون کتبی ضروری است. **آزمون کتبی می‌تواند نیمی از ارزیابی نهایی را شامل بشود**، چنین آزمونی نباید زیاد وابسته به حافظه دانشجو باشد و بیشتر باید قدرت تحلیل دانشجو مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین جهت لازم است سوالات جامع و کلی‌تر باشند.
- با توجه به اهمیت بعد پژوهشی دانشجویان و آموزش در هنگام پژوهش، لازم است یک پژوهش روش‌مند توسط دانشجو در طول ترم صورت گیرد که **نیمی از نمره نهایی** را شامل می‌شود. در این پژوهش، انتخاب موضوع بدیع و خلاقانه که نگاهی نظری و تحلیلی بر معماری (معماری سنتی، معاصر یا تأثیر معماری بر سلامت و حکمت معنوی در سلامت) داشته باشد، اهمیت فوق‌العاده دارد.
- می‌توان در قالب آماده کردن یک مقاله برای یک همایش فرضی یا فصلی از پایان‌نامه دانشجویان را با آداب علمی مقاله-نویسی یا پایان‌نامه‌نویسی بیشتر درگیر نمود. (در فرآیند تکمیل پژوهش، مطالعه تحلیلی پیشینه، پیوند مباحث نظری با معماری، تحلیل‌های بدیع معمارانه و نتیجه‌گیری کاربردی و مفید اهمیت بالایی دارند).

شرح سرفصل دروس : درس سیر اندیشه‌های معماری

نام درس: سیر اندیشه‌های معماری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۴. اهداف کلی درس

بررسی خواستگاه‌ها و سیر تحول تاریخی معماری و معماری بناهای درمانی، مبانی نظری مرتبط با آن و مطالعه‌ی تأثیرات و رویکردهای مرتبط با آن (مانند پایداری) موضوع اصلی این درس می‌باشد. اهداف کلی از ارائه‌ی این درس عبارتند از:

- شناخت اندیشه‌های نظری عمده در معماری (پیش از مدرن، مدرن، پست‌مدرن و...)
- بررسی و شناخت تأثیرات اندیشه‌های نظری معماری بر جوامع، در مقیاس جهانی و ملی
- بررسی و تحلیل اندیشه‌های مختلف نظری معماری بر معماری بناهای بهداشتی و درمانی

۵. رئوس مطالب درس

- ۱- اندیشه و تمدن پیش از مدرن؛ و بررسی نظری معماری‌های پیش از مدرن
 - ۲- تأثیر معماری‌های پیش از مدرن بر جوامع، در مقیاس جهانی و ملی
 - ۳- بررسی معماری بناهای درمانی پیش از دوران مدرن
 - ۴- اندیشه و تمدن مدرن؛ و بررسی شکل‌گیری و سیر تحول معماری مدرن
 - ۵- بررسی تأثیر معماری مدرن بر جوامع، در مقیاس جهانی و ملی
 - ۶- بررسی معماری بناهای بهداشتی و درمانی در چهارچوب زمانی معماری مدرن
 - ۷- اندیشه و تمدن پسا مدرن؛ و بررسی شکل‌گیری و سیر تحول معماری پسا مدرن
 - ۸- بررسی تأثیر معماری پسا مدرن بر جوامع، در مقیاس ملی و جهانی
 - ۹- معماری بناهای درمانی در چهارچوب زمانی معماری پسا مدرن
 - ۱۰- بررسی جریان‌های نوین معماری (پس از پست‌مدرن)، سیر تحول، مبانی نظری، و تأثیرات آنها بر جوامع، در مقیاس ملی و جهانی
- ۱۱- بررسی نظری جریان‌های نوین در معماری بناهای درمانی
- ۱۲- بررسی رویکردهای نوین (پایداری و ...) در برنامه‌ریزی، طراحی، ساخت و ارزیابی پس از بهره‌برداری، قابل استفاده در معماری درمانی

۶. روش ارزیابی

ارزیابی در این درس با توجه به محورهای زیر صورت می‌گیرد:

- ۱- امتحان کتبی (نیمی از نمره‌ی نهایی این درس را شامل می‌شود).
- ۲- مشارکت در پیشبرد مباحث کلاس و انجام پیش مطالعات توصیه شده توسط استاد درس (۲-۵ نمره)

♦ ارائه‌ی تحقیقی مرتبط با رئوس درس (۵-۸ نمره) . (توصیه می‌شود موضوع تحقیق در ارتباط با مباحث نظری ارائه شده با بناهای بهداشتی-درمانی انتخاب گردد).

شرح سرفصل دروس : درس نظریه و روش‌های طراحی

نام درس: نظریه و روش‌های طراحی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز:
هم‌نیاز:

۷. اهداف کلی درس

هدف این درس ایجاد نوعی فراشناخت نسبت به روند و سازکار طراحی است. این بدان معنی است که دانشجو از رهگذر آشنایی با نظریات و شیوه‌های گوناگون طراحی که تابعی از متغیرهایی نظیر طبیعت، موضوع طرح، سبک و سلیقه اندیشیدن طراح و شرایط حاکم بر زمان و مکان طراحی است؛ به گونه‌ای خودآگاهی و قدرت ارزیابی عادات و روش‌های مالوف خویش در طراحی دست می‌یابد. دست‌یابی به چنین خودآگاهی وی را قادر خواهد ساخت که با نظارت مستمر بر خویش در مسیر طراحی پیوسته به سمت افزایش صحت و دقت و کارآمدی روش‌های خاص خود پیش رود.

۸. رئوس مطالب درس

- مطالب این درس زمینه‌هایی نظیر موارد زیر را شامل می‌گردد:
- بخش در لزوم نظریه بردازی درباره‌ی فرایند طراحی
- تاریخچه مختصری از مطالعات و نظریات مختلف در باب طراحی
- مباحثی پیرامون طبیعت و سازکارهای مساله‌گشایی، خلاقیت، و طراحی
- معرفی، مقدمات و پیش فرض‌هایی بر شیوه‌های خاص طراحی
- مباحثی در روش‌شناسی مشاهده، نظارت، و ارزیابی شیوه طراحی خود و دیگران

۹. روش ارائه:

در این درس علاوه بر مباحث نظری که توسط مدرس ارائه می‌شود، سمینارهایی نیز پیرامون موضوعات درس با شرکت معماران حرفه‌ایی با تجربه برگزار می‌گردد. دانشجویان نیز بصورت انفرادی یا گروهی با انجام مصاحبه‌هایی یا صاحب‌نظران و طراحان حرفه‌ایی چند و چون روش‌های طراحی را مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌دهند؛ و نتایج کار خود را در کلاس به بحث می‌گذارند. در کلیه جلسات درس بحث و گفتگوی جمعی از ارکان خواهد بود.

شرح سرفصل دروس : درس نظریه و روش‌های طراحی

نام درس: نظریه و روش‌های طراحی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

هم‌نیاز:

پیش‌نیاز:

۱۰. اهداف کلی درس

هدف این درس ایجاد نوعی فراشناخت نسبت به روند و سازکار طراحی است. این بدان معنی است که دانشجو از رهگذر آشنایی با نظریات و شیوه‌های گوناگون طراحی که تابعی از متغیرهایی نظیر طبیعت، موضوع طرح، سبک و سلیقه اندیشیدن طراح و شرایط حاکم بر زمان و مکان طراحی است؛ به گونه‌ای خودآگاهی و قدرت ارزیابی عادات و روش‌های مالوف خویش در طراحی دست می‌یابد، دست‌یابی به چنین خودآگاهی وی را قادر خواهد ساخت که با نظارت مستمر بر خویش در مسیر طراحی پیوسته به سمت افزایش صحت و دقت و کارآمدی روش‌های خاص خود پیش رود.

۱۱. رئوس مطالب درس

- مطالب این درس زمینه‌هایی نظیر موارد زیر را شامل می‌گردد:
 - بخش در لزوم نظریه پردازی درباره‌ی فرآیند طراحی
 - تاریخچه مختصری از مطالعات و نظریات مختلف در باب طراحی
 - مباحثی پیرامون طبیعت و سازکارهای مساله‌گشایی، خلاقیت، و طراحی
 - معرفی، مقدمات و پیش فرض‌هایی بر شیوه‌های خاص طراحی
 - مباحثی در روش‌شناسی مشاهده، نظارت، و ارزیابی شیوه طراحی خود و دیگران

۱۲. روش ارائه:

در این درس علاوه بر مباحث نظری که توسط مدرس ارائه می‌شود، سمینارهایی نیز پیرامون موضوعات درس با شرکت معماران حرفه‌ایی با تجربه برگزار می‌گردد. دانشجویان نیز بصورت انفرادی یا گروهی با انجام مصاحبه‌هایی با صاحب‌نظران و طراحان حرفه‌ایی چند و چون روش‌های طراحی را مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌دهند؛ و نتایج کار خود را در کلاس به بحث می‌گذارند. در کلیه جلسات درس بحث و گفتگوی جمعی از ارکان خواهد بود.

شرح سرفصل دروس : درس برنامه ریزی کالبدی معماری مراکز درمانی

نام درس: برنامه ریزی کالبدی معماری مراکز درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)

نوع درس: نظری - عملی

پیش نیاز:

هم نیاز:

۱۳. اهداف کلی درس

برنامه ریزی کالبدی معماری فعالیت و سازماندهی کمی فضاها برای بهره‌برداری در طول زمان است؛ که قبل از فعالیت طراحی معماری (سازماندهی کیفی فضاها) انجام می‌شود. و در این راستا اهداف برنامه‌ریزی مشخص و مفاهیم برنامه‌ریزی در جهت مشکل - یابی مفاهیم طراحی مشخص شده و نیازهای عملکردی، فرمی، اقتصادی تعیین و مسئله‌های طرح تبیین می‌گردد. تا طراح بتواند در طراحی خود به مسائل بیان شده پاسخی معمارانه ارائه نماید. برنامه‌ریزی معماری از جمله موثرترین خدمات مهندسی برای تعیین سرتوشت کمی و مدیریتی فضا است. که با تحلیل صحیح نیازهای ناشی از سازمان و گردش کار معین کاربری‌ها، شاخص‌ها و ضوابط پیش بینی سطوح، نتایج کار خود را به صورت ساختارهایی ارائه می‌نماید:

الف) ساختار سازمانی: در برگرفته ماموریت‌های فضا.

ب) ساختار فیزیکی: که عبارتست از مجموعه سازمان یافته از عملکردهای دربرگیرنده فعالیت‌ها به منظور تعیین نوع و ظرفیت و تعداد فضاها.

ج) ساختار فضایی: که عبارتست از مجموعه‌ای سازمان یافته از فضاها در برگرفته عملکردها به منظور تعیین سطوح سرپوشیده با باز مورد نیاز.

د) ساختار تراکمی: که عبارتست از مجموعه‌ای سازمان یافته از طبقات دربرگیرنده فضاها به منظور تعیین نسبت آنها با زمینه موضوع طراحی.

ه) ساختار چیدمانی و ساختار ارتباطی و ساختار بهره‌برداری ارائه می‌نماید که در جهت تدقیق وضعیت کمی فضاها و ایجاد زمینه‌های لازم برای شروع مراحل طراحی معماری به شمار می‌روند دامنه علمی برنامه‌ریزی کالبدی معماری پس از برنامه‌ریزی شهری و قبل از طراحی انجام می‌شود.

این فعالیت در شکل سنتی آن بصورت توأم با طراحی معماری انجام می‌شده؛ ولی امروز به دلیل اهمیت بهره‌وری از سرمایه - گذاری‌ها به صورت نسبتاً مستقل از طراحی معماری انجام می‌شود. برنامه‌ریزی معماری تلاش می‌نماید تا بر پایه تحلیل صحیح مستندات و با ارائه استدلال‌های منطقی کلیه عوامل کمی موثر در طراحی را شناسایی و مقدار آنها را تعیین نماید. نتایج این فعالیت مستقیماً از اتلاف سطوح ساختمانها و به تبع آن از افزایش هزینه احداث جلوگیری کرده؛ و انعطاف‌پذیری لازمه را در فضاها برای انطباق با تغییرات ناشی از تحولات بعدی فراهم می‌سازد. همچنین رهنمودهای کمی برای طراحی معماری بگونه‌ای بدست داده می - شود که تشکیک در آن به حداقل ممکن کاهش داده می‌شود. این جایگاه "برنامه ریزی کالبدی معماری" توسط کارفرما و طراح توأم استقبال می‌شود؛ چرا که مقطعی در پروژه بوجود می‌آورد که هر دو طرف امکان توافق جدی بر روی اطلاعات آن می‌یابند؛ و نظرات مختلف به نتیجه واحدی منجر می‌گردد؛ که سند برنامه پروژه است. در این صورت کارفرما می‌تواند مطمئن گردد که در مسیر صحیحی قدم برمی‌دارد و تغییرات حین کار به حداقل خواهد رسید.

۱۴. رئوس مطالب درس

- تعریف برنامه‌ریزی کالبدی
- آشنایی با میانی برنامه‌ریزی کالبدی
- نظام تهیه طرح، از طرح آمایش سرزمین تا طرح معماری
- معرفی مراحل برنامه‌ریزی کالبدی
- تعیین اهداف
- جمع‌آوری و تحلیل واقعیت‌ها
- تشخیص نیازها
- تبیین مسئله
- اصول برنامه‌ریزی
- رابطه برنامه‌ریزی و طراحی
- اصل تحلیل و ترکیب
- اصل تفکیک
- فصل مشترک
- ملاحظات طراحی و نقش کلیدی آن
- عملکرد با افراد، فعالیت‌ها و روابط
- فرم، سایت، محیط، کیفیت
- اقتصاد، بودجه اولیه، هزینه عملکردی، هزینه زندگی روزمره
- زمان گذشته، حال، آینده
- روش ایجاد چارچوب برنامه‌ریزی بر اساس مراحل برنامه‌ریزی و ملاحظات طراحی و استخراج نتایج حاصل از ماتریس بوجود

آمده

- روند مراحل برنامه‌ریزی
- داده زدگی
- پردازش و کنار نهی
- تشریح مفاهیم
- تعریف زیربنای و روش‌های اندازه‌گیری
- زیربنای قابل واگذاری
- زیربنای مشاعات
- زیربنای خالص و محاسبه آن
- سنجش و آشکارسازی مفاهیم برنامه‌ریزی و تعیین آن: از قبیل الویت، سلسله مراتب، شخصیت، تراکم، گروه‌بندی خدمات، فعالیت‌ها، گروه‌بندی افراد، مفاهیم دفتری روابط، ارتباطات، همسایه‌ها، قابلیت دسترسی، جریان‌های مجزا، جریان‌های مختلط، جریان‌های متوالی، انعطاف‌پذیری، خطای مجاز ایمنی، کنترل امنیتی، انرژی بندی، کنترل محیطی، مرحله بندی، کنترل هزینه
- نظارت مفهوم برنامه‌ریزی، مفاهیم طراحی
- زیربنای مفید و محاسبه آن
- زیربنای کل
- ضریب بازده

- برآورده هزینه
- سازه و کیفیت
- پروال های برنامه ریزی
- فعالیت های برنامه ریزی
- اتاق کار برنامه ریزی
- درجات پیچیدگی برنامه ریزی
- شناخت شرایط متمیز از قبیل نوع مسئله و نوع برنامه
- چگونگی ساده سازی مسائل طراحی
- چگونگی جمع آوری اطلاعات

۱۵. روش ارزیابی:

دانشجویان در این کلاس همزمان با مسائل تئوریک باید موضوعی را برنامه ریزی نمایند؛ که بهتر است این موضوع منطبق بر موضوع یکی از طراحی های آنها (طرح های بهداشتی-درمانی) و یا ساختمانی با کاربری بهداشتی-درمانی باشد. ارزیابی نهایی مبتنی بر سه راستای زیر خواهد بود:

- امتحان کتبی
- گزارش تحقیق یا پروژه ای ارائه شده توسط دانشجو
- میزان و مطلوبیت مشارکت دانشجو در پیشبرد مباحث و فعالیت های کلاسی

شرح سرفصل دروس : درس مبانی نظری طراحی بناهای درمانی

نام درس: مبانی نظری طراحی بناهای درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

هم‌نیاز:

پیش‌نیاز:

۱۶. اهداف کلی درس

هدف عمده‌ی این درس عبارت است از آشنایی و کسب دانش لازم دانشجوی به تئوری معماری مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستان‌ها، این درس به دانشجوی امکان می‌دهد شناخت کلی از مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستان‌ها و اجزا تشکیل‌دهنده هر بخش و عملکردهای برون‌بخشی و درون‌بخشی هر بخش با یکدیگر را داشته باشد.

۱۷. رئوس مطالب درس

برای دسترسی به اهداف بالا مباحث فوق در زمینه‌های ذیل بطور کامل برای دانشجوی تشریح گردد:

- آشنایی با عملکرد درون بخشی درمانگاه
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش رادیولوژی آزمایشگاه، فیزیوتراپی
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش بستری نرمال (داخلی-اطفال-جراحی-زنان و زایمان)
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش جراحی مردان
- آشنایی با عملکرد جراحی زنان و زایمان
- آشنایی با عملکرد درون بخشی CCU و ICU (بستری خاص)
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش تدارکات (انبارها-آشپزخانه-رختشویخانه-استریلیزاسیون و ...)
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش اداری و رستوران
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش تاسیسات و گازهای طبی
- آشنایی با عملکرد درون بخشی بخش نوزادان

توصیه:

نظر به اهمیت مبانی نظری معماری مراکز بهداشتی درمانی که پایه و اساس طراحی معماری ۱ و ۲ و پروژه نهایی می‌باشد و بدون شناخت دقیق عملکرد هر یک از بخش‌ها امکان طراحی معماری موجود نمی‌باشد؛ و با توجه به کثرت موضوعات مشروحه بالا تدریس آن در یک نیمسال مقدور نبوده و احتیاج به دو ترم در یکسال دارد.

۱۸. روش ارزیابی

ارزیابی کار دانشجو به دو روش کتبی و عملی صورت می‌گیرد.

- امتحان کتبی
- رایحه کار تحقیقاتی بر روی متون، کتاب‌های مرجع یا استانداردهای مورد استفاده و یا ساختمان‌های درمانی موجود توسط دانشجو باید صورت گیرد.

شرح سرفصل دروس : درس تجهیزات و تأسیسات مراکز درمانی

نام درس: درس تجهیزات و تأسیسات مراکز درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)

نوع درس: نظری - عملی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۱۹. اهداف کلی درس

- آشنایی با مبانی و مفاهیم کاربرد تجهیزات تشخیص و درمانی در مراکز درمانی و بیمارستان ها
- آشنایی با تاثیر تجهیزات و تأسیسات در شکل‌گیری فضاهای درمانی

۲۰. رئوس مطالب درس

سرفصل دروس نظری:

۱- مقدمه

- تعاریف و مفاهیم پایه
- شناخت ضرورت ها و اهداف آشنایی با تجهیزات و تأسیسات مراکز درمانی
- انطباق تجهیزات با مقیاس های اکسپانسی بیمار و کاربر (پزشک و...)
- ۲- دسته بندی اولیه انواع تجهیزات
- به تفکیک محل استفاده
- به تفکیک تشخیصی یا درمانی بودن
- به تفکیک نوع دستگاه ثابت، متحرک...
- شناخت خصوصیات ضروری دستگاهها
- ۳- شناخت دسته بندی های جهانی و ملی تجهیزات پزشکی
- کدگذاری تجهیزات منطبق بر مقررات بین المللی
- کدگذاری تجهیزات بیمارستانی مدیران
- کدگذاری پیشنهادی (نمونه جهت انجام پروژه)
- ۴- دسته بندی و شناخت تجهیزات منطقه نگهداری بیمار
- ۵- دسته بندی و شناخت تجهیزات منطقه معاینات و معالجات جراحی
- ۶- دسته بندی و شناخت تجهیزات منطقه تشخیصی طبی و پاراکلینیکی
- ۷- دسته بندی و شناخت تجهیزات منطقه تدارکات و پشتیبانی

سرفصل دروس عملی:

دانشجویان با شناخت تجهیزات و تأسیسات بیمارستانی موظفند پروژه‌ای عملی در یکی از بخش‌های اصلی بیمارستان انتخاب نموده و با تهیه نقشه تجهیزات (UP) چیدمان و ارائه جدول مشخصات نسبت به تجهیز بخش مربوطه اقدام

نمایند؛ و پروژه را در این قالب ارائه نمایند. هدف از این بخش آشنایی با نحوه چیدمان و استفاده از تجهیزات در فضاهای مورد استفاده می‌باشد.

۲۱. روش ارزیابی

- امتحان کتبی
- گزارش تحقیق یا پروژه‌ای ارائه شده توسط دانشجو یا تجهیز بخشی از طرح فضای بیمارستان به صورت نقشه و جدول مشخصه تجهیزات بیمارستانی

شرح سرفصل دروس : درس زبان تخصصی

نام درس: زبان تخصصی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

هم‌نیاز:

پیش‌نیاز:

۲۲. اهداف کلی درس

زبان تخصصی پیشرفته انگلیسی برای گرایش معماری فضاهای درمانی، در نیمسال اول هر سال تحصیلی ارائه شود این درس براساس اهداف و سرفصل دروس پیشنهادی زیر، و با روش ویژه و آزموده شده‌ای ارائه می‌شود.
اهداف درس:

- آشنایی دانش پژوهان با اصطلاحات خاص توسعه و معماری فضاهای درمانی
- آشنایی با ترجمه عملی و علمی؛ و مفهوم سازی متون تخصصی
- آشنایی با محاوره تخصصی رشته و تدوین و ارائه مقاله

۲۳. رئوس مطالب درس

- معادل سازی اصطلاحات تخصصی و توسعه مفاهیم مرتبط با معماری فضاهای درمانی
- آشنایی با اصول ترجمه تخصصی
- استانداردهای مخفف‌های مرجع‌نویسی
- استانداردها و طریقه مقاله نویسی به زبان انگلیسی
- روش تدریس بصورت زیر خواهد بود:
- ارائه ترجمه زنده و عملی در کلاس توسط دانش پژوهان
- تصحیح ترجمه و مفهوم‌سازی در کلاس
- مباحثه به زبان انگلیسی بر مبنای سرفصل دروس تخصصی

۲۴. روش ارزیابی:

- نیم امتحان و امتحان نهایی (۸-۱۰ نمره)
- ارزیابی ترجمه عملی در کلاس (۳-۵ نمره)
- ارزیابی ارائه مقاله به انگلیسی (۳-۵ نمره)
- ارزیابی مشارکت در مباحث کلاس (۳ نمره)

- ارزیابی فعالیت دانش پژوهان بصورت ترکیبی از موارد مربوطه خواهد بود در کلیه بخشهای فوق در جهت بهبود کلیت درس، امکان تغییراتی وجود دارد.

شرح سرفصل دروس : درس مکانیابی و برنامه ریزی سایت با رویکرد

سلامت محوری

نام درس: مکانیابی و برنامه ریزی سایت با رویکرد سلامت محوری

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)

نوع درس: نظری - عملی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۲۵. اهداف کلی درس

- آشنائی با مبانی مکان‌یابی برای کاربری‌های بهداشتی و درمانی
- آشنائی با برخورد علمی و عملی با مبانی برنامه‌ریزی سایت و ملاحظات زیست‌محیطی مربوط به آن و رویکرد سلامت-محوری
- استفاده بهینه از توانائی‌های سرزمینی و پیشگیری از اثرات سوء توسعه کالبدی بر محیط
- شناسائی عوامل مؤثر در برنامه‌ریزی پتانسیل‌های محیطی، امکانات و محدودیت‌های محیط در پذیرش کاربری‌های بهداشتی و درمانی
- اصول برنامه‌ریزی سایت و منظر برای کاربری‌های سلامت محور

۲۶. رئوس مطالب درس

- مقدمه، تعاریف و مفاهیم پایه در مکانیابی و برنامه‌ریزی سایت
- مروری کوتاه بر نظریه‌های مکان‌یابی: نظریه تونن، کولی، هیگ، بوبگ و ...
- مروری بر مدل‌های مکان‌یابی: تئوری والتر کریستالر در مکان‌یابی سکونتگاه‌ها، مدل کریستالر، مدل جاذبه لوری
- مکان‌یابی یا استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
- عوامل مؤثر در مکان‌یابی: تأثیر اقتصاد، مسائل زیست‌محیطی و اکولوژی در مکان‌یابی، تأثیر عوامل جغرافیا، فرم پوسته زمین و توپوگرافی در مکان‌یابی
- مشخصات مکانی مطلوب برای کاربری‌های سلامت محور
- اصول مکانیابی کاربری‌های بهداشتی-درمانی
- ملاحظات زیست‌محیطی و سلامتی در مکان‌یابی بناهای مختلف بهداشتی و درمانی
- روش‌های شناخت و ارزیابی محیط و منظر محیط
- توان اکولوژیک سرزمین و روش‌های تحلیل و ارزیابی زمین

- برنامه‌ریزی و تحلیل سایت برای کاربری‌های بهداشتی و درمانی : تحلیل بافت سایت، دسترسی‌ها و حجم ترافیک درون و اطراف، خطوط خدمات شهری، عوارض طبیعی، چشم‌اندازها، منظر ساخت و ساز موجود، وضعیت خاک، پوشش گیاهی و جانوری، کیفیت‌های حسی، کیفیت‌های زیبایی‌شناختی، مفاهیم فرهنگی تحلیل سایت، معیار انتخاب سایت، اقلیم و مؤلفه‌های آب و هوا، انرژی و اطلاعات مربوط به مقررات ساخت و ساز در منطقه.

۲۷. روش ارزیابی:

- امتحان کتبی
- گزارش تحقیق یا پروژه‌ی ارائه شده توسط دانشجو

شرح سرفصل دروس : درس اصول مدیریت بیمارستان

نام درس: اصول مدیریت بیمارستان

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۲۸. اهداف کلی درس

اهداف کلی از این درس عبارتند از:

- شناخت بیمارستان از دیدگاه اصول مدیریت و نگهداری و راهبری بیمارستان.

بیمارستان از مجموعه‌ای از روابط و عملکردهای مرتبط و منظم تشکیل شده است. شناخت مدیریتی نسبت به نگهداری در راهبری بیمارستان به شناخت ساختار و سازمان فضایی بیمارستان منجر می‌گردد. اصول مدیریت بیمارستان بر پایه اقتصاد- بیمارمحوری-رفاه و آسایش و اشتغال مناسب کارکنان در سطح بیمارستان می‌باشد.

۲۹. رئوس مطالب درس

سرفصل دروس بر پایه اصول فوق به شرح ذیل می‌باشد:

- شناخت نقش اجتماعی، جمعیتی، بهداشتی، درمانی بیمارستان در شهر
- شناخت تقسیم‌بندی فضایی و کالبدی بیمارستان
- سیر تاریخی شکل‌گیری بیمارستان
- حوزه بندی و نحوه مدیریت مکان بیمارستان
- حوزه بندی و نحوه مدیریت منطقه بیمارستان
- نحوه عملکرد و حضور پرسنل، ثبت آمار و مدارک پزشکی
- شناخت دینامیکی رفتارهای حضور کارکنان، پزشکان، بیماران در بیمارستان
- آشنایی با مهمترین شاخص‌های عملکردی و اعتبارسنجی بیمارستان‌ها

۳۰. روش ارزیابی

- امتحان کتبی
- گزارش تحقیق یا پروژه‌ای ارائه شده توسط دانشجو

شرح سرفصل دروس : درس کارگاه طراحی معماری ۱ ، طراحی فضاهای درمانی

نام درس: کارگاه طراحی معماری ۱ ، طراحی فضاهای درمانی

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع درس: کارگاه طراحی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۳۱. اهداف کلی درس

دوره کارشناسی ارشد معماری بناهای بهداشتی و درمانی، این ویژگی را دارد که در جهت متخصص نمودن دانشجویان در حوزه بناهای بهداشتی و درمانی، دروس طراحی خود (کارگاه طراحی معماری ۱ ، کارگاه طراحی معماری ۲ ، کارگاه طراحی معماری ۳ و طرح نهایی) را در زمینه بناهای بهداشتی و درمانی (بیمارستان‌های عمومی و تخصصی، درمانگاه‌ها و ...) و فضاهای بلافصل آن بگذرانند. موضوعات در چهارچوب بناهای درمانی می‌تواند بسیار متنوع بوده و نسبت به امکانات دانشکده و علائق دانشجویان متغیر خواهد بود.

- این طرح صرف نظر از موضوع مورد طراحی تأکید بر جنبه‌های کاربردی و برنامه‌ریزی طراحی دارد.
- شناخت عملکرد، روابط و حجم‌های بیمارستان در این درس در اولویت بوده و برای شروع، بیمارستان‌های عمومی یا تخصصی با کمتر از ۱۵۰ تخت مناسب می‌باشد.

۳۲. رئوس مطالب درس

در طرح معماری ۱ ، دانشجو با طراحی انواع مختلف مراکز بهداشتی و درمانی (روستایی و شهری) مراکز بهداشت شهری و استانی و بیمارستان عمومی (شامل چهار بخش جراحی، داخلی، اطفال، زنان و زایمان) آشنا خواهد شد. دانشجو باید پس از دریافت کلیات برنامه به بسط و رده‌بندی خواسته‌ها پرداخته و پس از مراجعه به بیمارستان‌ها و بررسی بخش‌های مختلف و همچنین با مراجعه به مهندسین مشاور و طراح بیمارستانی و تهیه نقشه‌های مربوطه و بررسی آن‌ها گزینه‌ای را انتخاب نماید که امکان تهیه برنامه فیزیکی و طراحی بر مبنای آن در طول یک نیمسال تحصیلی برای دانشجویان فراهم باشد. در پایان نیمسال برنامه‌ی تهیه شده توسط دانشجو همراه با طرح ارائه شده مورد قضاوت قرار خواهد گرفت.

۳۳. روش ارزیابی

ارزیابی این درس مبتنی بر چهار راستای زیر خواهد بود:

- ۱- صحت برنامه فیزیکی
- ۲- مطلوب بودن طرح معماری
- ۳- انطباق طرح معماری با برنامه فیزیکی
- ۴- مطلوب بودن فعالیت‌های کلاسی دانشجو

توصیه‌ها:

- در صورتی که دانشکده درس «برنامه‌ریزی کالبدی طراحی فضاهای درمانی» را ارائه دهد توصیه می‌شود که مباحثات نظری مربوط به برنامه‌ریزی طرح در چهارچوب آن درس انجام گیرد؛ و موضوع همین طرح بعنوان تمرین مورد نظر درس برنامه‌ریزی کالبدی معماری انتخاب گردد. در اینصورت دانشجوی فرصت بیشتری برای پیشبرد و تعمیق طراحی مراکز بهداشتی و درمانی خواهد داشت.
- توصیه می‌شود که طرح دانشجویان با توجه به اقلیم‌های چهارگانه (گرم و خشک، گرم و مرطوب، سردسیری، معتدل و بارانی) طراحی گردد؛ که دانشجویان طرز کاربرد طراحی را در اقلیم‌های چهارگانه تجربه نمایند.
- توصیه می‌شود که در دو یا سه هفته‌ی اول چند اسکیس کوتاه مدت پیرامون ابعاد اصلی و مهم موضوع طراحی، اجرا گردد. سپس موضوع اصلی معرفی و بررسی شود.

شرح سرفصل دروس : درس کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی

نام درس: کاربرد کامپیوتر در معماری بناهای درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)

نوع درس: نظری - عملی

پیش‌نیاز: هم‌نیاز:

۳۴. اهداف کلی درس

اهداف کلی این درس عبارت است از:

- آشنایی دانشجویان با نقش کامپیوتر و نرم‌افزارهای مهندسی برای بهبود کیفیت طراحی بناهای درمانی و شیوه‌ی ارائه‌ی طرح‌ها
- آشنایی دانشجویان با نرم‌افزارهای کمکی جهت بهبود کارایی طرح‌های ساختمان‌های درمانی و صرف و نحو فضاها (space syntax)

۳۵. رئوس مطالب درس

- معرفی و تشریح نرم‌افزارهای مهندسی برای ارائه‌ی طرح‌های معماری و خصوصیات هر یک
- ارزیابی مطلوبیت نرم‌افزارهای مختلف برای بکارگیری در طراحی و ارائه‌ی طرح ساختمان‌های درمانی
- معرفی نرم‌افزارها و شیوه‌های کامپیوتری برای تحلیل کارایی طرح‌های بهداشتی و درمانی، برنامه‌ریزی و مدیریت پروژه
- معرفی و تشریح نحوه‌ی کار نرم‌افزارهای کامپیوتری برای هدف صرف و نحو فضاها (space syntax)

۳۶. روش ارزیابی

ارزیابی نهایی مبتنی بر سه راستای زیر خواهد بود:

- امتحان عملی یا کتبی
- کیفیت و مطلوبیت پروژه‌ی عملی دانشجویان
- مشارکت دانشجویان در پیشبرد مباحث کلاس

شرح سرفصل دروس : درس مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی

نام درس: مبانی روانشناسی محیط در مراکز درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

هم‌نیاز:

پیش‌نیاز:

۳۷. اهداف کلی درس

هدف از این درس عبارت است از:

- افزایش توان معمار در طراحی و توسعه‌ی محیط و فضاهای پاسخگو به نیازهای مختلف انسان
- کسب دانش لازم برای درک عوامل موثر در رفتار متقابل انسان و محیط

۳۸. رئوس مطالب درس

برای دسترسی به اهداف بالا باید مباحث کلاس دانشجو را با چهار زمینه عمده به شرح زیر آشنا سازد:

- ماهیت مبانی نظری برخاسته از حوزه روانشناسی محیط
- عمده‌ترین فرآیند رفتار محیطی انسان
- مبانی طراحی مناسب رفتار محیطی
- مبانی نظری خلق زیبایی محسوس و معقول
- عناوین عمده سرفصل دروس در طول ترم به شرح زیر است:
۱-مقدمات:
 - ماهیت مبانی روانشناسی محیطی در معماری مراکز درمانی؛ و استعداد فضاهای درمانی در پذیرش گزارش روانشناسی و قابلیت‌های برگرفته از دانش روانشناسی محیط در امر طراحی و معماری
 - ۲-فرآیند عمده رفتار محیطی:
 - ادراک، فرآیند و محصول آن
 - ادراک عقلی، فرآیند و محصول آن، ادراک معنا در معماری درمانی، رفتار فضایی ونمود آن، فاصله گذاری، خلوت گرایی، قلمرو گرایی
 - ۳- شناخت مکان رفتارها در حوزه‌ی بناهای بهداشتی و درمانی
 - شناخت محیط‌های تنش‌زا
 - شناخت تنش‌زاهای محیطی
 - راهبردها و راهکارهای معماری در ایجاد فضاهای شقایخس و بدون تنش

۳۹. روش ارزیابی:

شرح سرفصل دروس : کارگاه طراحی معماری ۲ ، طراحی فضاهای درمانی

نام درس: کارگاه طراحی معماری ۲ ، طراحی فضاهای درمانی

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع درس: کارگاه طراحی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۴۰. اهداف کلی درس

دوره کارشناسی ارشد معماری طراحی فضاهای درمانی، این ویژگی را دارد که در جهت متخصص نمودن دانشجویان در حوزه بناهای بهداشتی و درمانی، دروس طراحی خود (کارگاه طراحی معماری ۱ ، کارگاه طراحی معماری ۲ ، کارگاه طراحی معماری ۳ و درمانی و طرح نهایی) را در زمینه بناهای بهداشتی و درمانی (بیمارستان‌های عمومی و تخصصی، درمانگاه‌ها و ...) و فضاهای بلافصل آن بگذرانند. موضوعات در چهارچوب بناهای درمانی می‌تواند بسیار متنوع بوده و نسبت به امکانات دانشکده و علاقه دانشجویان متغیر خواهد بود.

- این طرح صرف نظر از موضوع مورد طراحی تأکید بر جنبه‌های کاربردی و برنامه‌ریزی طراحی دارد.

- با شناخت و طراحی بیمارستان در طرح معماری ۱ ، دانشجو می‌تواند رویکردهای سازه‌ای، تأسیساتی و تجهیزاتی

بیمارستانی بزرگتر از بیمارستان طرح ۱، در حد ۱۵۰ تا ۲۵۰ تخت خواب بررسی و طرح نماید.

۴۱. رئوس مطالب درس

در طرح معماری ۲ ، دانشجو (پس از گذراندن طرح ۱ و آشنایی با طراحی بیمارستان‌های عمومی) با طراحی بیمارستان تخصصی (که می‌تواند بیمارستان تخصصی اطفال، زنان، زایشگاه، روانی، سوختگی، قلب و غیره باشد) آشنا خواهد شد. دانشجو باید پس از دریافت کلیات برنامه به بسط و رده‌بندی خواسته‌ها پرداخته و پس از مراجعه به بیمارستان‌ها و بررسی بخش‌های مختلف و همچنین با مراجعه به مهندسین مشاور و طراح بیمارستانی و تهیه نقشه‌های مربوطه و بررسی آن‌ها گزینه‌ای را انتخاب نماید که امکان تهیه برنامه فیزیکی و طراحی بر مبنای آن در طول یک نیمسال تحصیلی برای دانشجویان فراهم باشد. در پایان نیمسال برنامه‌ی تهیه شده توسط دانشجو همراه با طرح ارائه شده مورد قضاوت قرار خواهد گرفت.

۴۲. روش ارزیابی:

ارزیابی این درس مبتنی بر چهار راستای زیر خواهد بود:

- ۱- صحت برنامه فیزیکی
- ۲- مطلوب بودن طرح معماری
- ۳- انطباق طرح معماری با برنامه فیزیکی
- ۴- مطلوب بودن فعالیت‌های کلاسی دانشجوی

توصیه‌ها:

- توصیه می‌شود که طرح دانشجویان با توجه به اقلیم‌های چهارگانه (گرم و خشک، گرم و مرطوب، سردسیری، معتدل و بارانی) طراحی گردد؛ که دانشجویان طرز کاربرد طراحی را در اقلیم‌های چهارگانه تجربه نمایند.
- توصیه می‌شود که در دو یا سه هفته‌ی اول چند اسکیس کوتاه مدت پیرامون ابعاد اصلی و مهم موضوع طراحی، اجرا گردد. سپس موضوع اصلی معرفی و بررسی شود.

شرح سرفصل دروس : درس کارگاه طراحی معماری ۳، طراحی فضاهای درمانی

نام درس: کارگاه طراحی معماری ۳، طراحی فضاهای درمانی

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع درس: کارگاه طراحی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۴۳. اهداف کلی درس

دوره کارشناسی ارشد معماری طراحی فضاهای درمانی، این ویژگی را دارد که در جهت متخصص نمودن دانشجویان در حوزه بناهای بهداشتی و درمانی، دروس طراحی خود (کارگاه طراحی معماری ۱- طراحی فضاهای درمانی، کارگاه طراحی معماری ۲ طراحی فضاهای درمانی، کارگاه طراحی معماری ۳ طراحی فضاهای درمانی و طرح نهایی) را در زمینه بناهای بهداشتی و درمانی (بیمارستان‌های عمومی و تخصصی، درمانگاه‌ها و ...) و فضاهای بلافصل آن بگذرانند. موضوعات در چهارچوب بناهای درمانی می‌تواند بسیار متنوع بوده و نسبت به امکانات دانشکده و علایق دانشجویان متغیر خواهد بود.

- با اطلاعات کافی که دانشجو در طرح‌های گذشته پیرامون برنامه‌ریزی و طراحی انواع بیمارستان بدست آورده، طرح معماری ۳ به رویکرد برنامه‌ریزی برای مراکز درمانی پژوهشی تحقیقاتی (R&D) اختصاص دارد. به گونه‌ایکه تمامی مراحل شناخت، برنامه‌ریزی و طراحی در کل فرایند توسط دانشجو صورت می‌گیرد.

- مرکز درمانی تحقیقاتی مورد نظر، با ظرفیت ۲۵۰ تا ۳۵۰ تخت، و بخش‌های پژوهشی تحقیقاتی و آموزش پزشکی مناسب موضوع این طرح می‌باشد.

۴۴. رئوس مطالب درس

پس از اطلاعات جامعی که دانشجو در در طرح معماری ۱ و ۲ پیرامون طراحی بیمارستان‌های عمومی و تخصصی کسب نموده است، طرح معماری ۳ به برنامه‌ریزی، شناخت و طراحی مراکز درمانی پژوهشی، تحقیقاتی R&D اختصاص دارد. دانشجو باید پس از دریافت کلیات برنامه به بسط و رده‌بندی خواسته‌ها پرداخته و پس از مراجعه به بیمارستان‌ها و بررسی بخش‌های مختلف و همچنین با مراجعه به مهندسين مشاور و طراح بیمارستانی و تهیه نقشه‌های مربوطه و بررسی آن‌ها گزینه‌ای را انتخاب نماید که امکان تهیه برنامه فیزیکی و طراحی بر مبنای آن در طول یک نیمسال تحصیلی برای دانشجویان فراهم باشد. در پایان نیمسال برنامه‌ی تهیه شده توسط دانشجو همراه با طرح ارائه شده مورد قضاوت قرار خواهد گرفت.

۴۵. ارائه برنامه تفکیکی ۱۶ هفته‌ای برگزاری درس

هفته	موضوعات طرح شده در هر جلسه
اول	
دوم	
سوم	

چهارم	
پنجم	
ششم	
هفتم	
هشتم	
نهم	
دهم	
یازدهم	
دوازدهم	
سیزدهم	
چهاردهم	
پانزدهم	
شانزدهم	

۴۶. روش ارزیابی

ارزیابی این درس مبتنی بر چهار راستای زیر خواهد بود:
۱- صحت برنامه فیزیکی

- ۲- مطلوب بودن طرح معماری
- ۳- انطباق طرح معماری با برنامه فیزیکی
- ۴- مطلوب بودن فعالیت‌های کلاسی دانشجوی

توصیه‌ها:

- توصیه می‌شود که طرح دانشجویان با توجه به اقلیم‌های چهارگانه (گرم و خشک، گرم و مرطوب، سردسیری، معتدل و بارانی) طراحی گردد؛ که دانشجویان طرز کاربرد طراحی را در اقلیم‌های چهارگانه تجربه نمایند.
- توصیه می‌شود که در دو یا سه هفته‌ی اول چند اسکیس کوتاه مدت پیرامون ابعاد اصلی و مهم موضوع طراحی، اجرا گردد. سپس موضوع اصلی معرفی و بررسی شود.

شرح سرفصل دروس : درس رساله و طراحی نهایی

نام درس: رساله و طراحی نهایی

تعداد واحد: ۶ واحد (۲ واحد نظری و ۴ واحد کارگاه طراحی)

نوع درس: نظری - کارگاه طراحی

پیش‌نیاز:

هم‌نیاز:

۴۷. اهداف کلی درس

دوره کارشناسی ارشد معماری طراحی فضاهای درمانی، این ویژگی را دارد که در جهت متخصص نمودن دانشجویان در حوزه بناهای بهداشتی و درمانی، دروس طراحی خود (کارگاه طراحی معماری ۱، کارگاه طراحی معماری ۲، کارگاه طراحی معماری ۳ طرح نهایی) را در زمینه بناهای بهداشتی و درمانی (بیمارستان‌های عمومی و تخصصی، درمانگاه‌ها و ...) و فضاهای بلافاصله پس بگذرانند. موضوعات در چهارچوب بناهای درمانی می‌تواند بسیار متنوع بوده و نسبت به امکانات دانشکده و علایق دانشجویان متغیر خواهد بود.

رساله و طراحی نهایی کارشناسی ارشد در گرایش معماری فضاهای درمانی، محصول فرایند تحصیل دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و کارشناسی ارشد معماری درمانی می‌باشد که می‌تواند در راستای طراحی معماری ۱، طراحی معماری ۲ و طراحی معماری ۳ قرار داشته و تخصصی خاص برای فارغ‌التحصیلان گرایش فراهم آورد.

۴۸. رئوس مطالب درس

رساله و طراحی نهایی، از سه بخش تحقیق علمی در راستای موضوع، مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی پروژه، و طراحی تشکیل می‌گردد.

۱. گزارش مکتوب پایان‌نامه (رساله) که شامل دو بخش است:

الف) تحقیق علمی با مسئله‌ای محدود در راستای موضوع طراحی که شامل سئوالات یا فرضیات تحقیق، مرور ادبیات موضوع، و روش انجام تحقیق مناسب موضوع می‌باشد.

ب) مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی طرح می‌باشد که شامل تعیین اهداف، جمع‌آوری واقعیت‌ها (مطالعه نمونه‌های مشابه و مصداق‌های شاخص و ...)، کشف و سنجش مفاهیم، شناخت نیازها، طرح مسئله طراحی، سیاست‌گذاری کالبدی و برنامه‌ریزی، نظریه‌پردازی و مبنای نظری شکل‌گیری طرح است.

۲. طرح نهایی: بر اساس سیاست‌گذاری کالبدی طرح و با تأکید بر حل مسئله و مشکل محدود در بخش تحقیقات موضوع، طراحی در سایت معین و مطالعه‌شده صورت می‌پذیرد. دانشجو در این بخش با زبان طراحی و کالبدی، به مسئله تحقیق و مسائل برنامه‌ریزی پاسخ مناسب و خلاقانه ارائه می‌نماید. کیفیت پایان‌نامه به پاسخ‌های معمارانه برای مسئله‌های تعریف شده در مرحله تحقیق و برنامه‌ریزی، با زبان طراحی و به صورت کالبدی بستگی دارد و در نهایت مدارک موردارائه می‌تواند شامل موارد زیر باشد که میزان اولویت آنها متناسب با موضوع و اهداف آن خواهد بود.

الف) نمودارها، کروکی‌ها، بیان گرافیکی یافته‌ها و تحلیل گرافیکی آنها، نقشه‌های مقدماتی در جهت معرفی موقعیت، مبنای نظری و سایر ویژگی‌های طرح

- ب) نقشه‌های معرفی طرح (پلان‌ها، برش‌های طولی و عرضی، نماها، پرسپکتیوها، تصاویر و ...)
- ج) نقشه‌های توجیهی و تفسیری طرح
- د) نقشه‌های فنی در جهت معرفی روش‌های پایداری، سازه‌ای، مصالح، تأسیسات و سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی، مشخصات اجرایی طرح و ...
- ه) مدل‌ها و ماکت‌های معرف طرح

۳. روش ارزیابی

ارزیابی درس مبتنی بر چهار راستای زیر خواهد بود:

- ۱- کیفیت و کفایت تحقیق علمی
- ۲- صحت و کیفیت مطالعات و برنامه‌ریزی کالبدی طرح
- ۳- مطلوب بودن طرح معماری
- ۴- انطباق طرح معماری با مطالعات و برنامه‌ریزی ارائه شده.

۴. شیوه‌ی اجرا

در شیوه‌ی «پژوهش محور» یا «طراحی پژوهشی محور» نگاه پژوهشی و تحقیقاتی در مبنای برنامه‌ریزی فضاهای درمانی می‌تواند به طرح تحقیقات و پژوهش در زمینه‌های بنیادی یا کاربردی برنامه‌ریزی، طراحی و شکل‌گیری ساخت بر کالبد یا فضاهای بهداشتی و درمانی منجر گردد. مطالعات موجود که مبنای برنامه‌ریزی و طراحی فضاهای درمانی را در بر می‌گیرد، نیاز به مطالعات بنیادی و تحقیقات جدید در این زمینه دارد. ایجاد اسکان پژوهش دانشجو در این زمینه می‌تواند جنبه‌ی کاربردی در مطالعات و نظام برنامه‌ریزی و طراحی بناهای درمانی پیدا نماید.